

HAMSUN - NYTT

Knut Hamsuns verk, og virkningen i inn- og utland

Nr. 3/2007, oktober 2007, 19. årgang

Knut Hamsunggate i Stokmarknes. Veier og gater med Knut Hamsuns navn finnes også i Bodo, Hamarøy, Kongsberg, Mo, Narvik, Raufoss og Trondheim. Foto: Hedvig Rasmussen

KNUT HAMSUNS Plass I OSLO ?

Hamsun-Selskapets informasjonsblad

utgitt av Kompetansesenteret ved Knut Hamsun videregående skole, Hamarøy

Redaktøren har ordet

Det er blitt et faktum at Norge som nasjon, med statlig, fylkeskommunal og kommunal deltakelse og finansiering, skal markere Hamsuns 150-års-jubileum i 2009. Dette viser at en mangeårig innsats fra ulike aktører, ikke minst fra Hamsun-Selskapet, har nyttet.

Den norske diskusjon rundt Hamsun har fremdeles lett for å bli følelsesladet. Grunnen er ofte et valg av lette løsninger som ignorerer en del av problemet. Debatten rundt en Knut Hamsun Plass er det nyeste bevis. Noen fortrekker å bare snakke om den store litteraten, krigen er jo over. Andre mener det viktigste i sammenheng med Hamsun er hans veivalg under krigsårene; derfor kan han ikke få en plass oppkalt etter seg, uansett hvor stor betydning han har for litteraturen. Ebba Haslund foreslo til og med en "Benoni og Rosa Plass" for å ære bøkene uten å måtte nevne Hamsun.

Alt dette viser hvor fristende det er å lukke øynene for historien slik den er. Gåten som vi egentlig må løse, ligger ikke i Hamsun, men i oss selv. Hamsuns liv og verk utgjør et terreng som ligger der uforandret siden hans død i 1952, og vi må greie å tegne et korrekt kart, med alle fjelltopper og daler. Når vi innser at så mye forskjellig kan være del av det samme menneske, blir vi kanskje redd, men vi må ikke derfor gå løs på å forandre landskapet.

Nordmennenes forhold til den store og omstridte dikteren 60 år etter rettsaken i Grimstad har ikke bare nasjonale dimensjoner, like så lite som Hamsuns forfatterskap har det. Den internasjonale pressen kommer til å følge med under jubileet. Vanskelige oppgjør mellom kunstens verdi og politikkenes forkastelighet er av generell interesse og et velkjent fenomen også i andre land. Det kan være til hjelp å vite at andre nasjoner ha vært innom lignende problemer.

Nasjonalbibliotekar Vigdis Moe Skarstein har sagt det helt tydelig: "Utgangspunktet for jubileet er Hamsuns forfatterskap, men også hans politiske holdninger og nazisynspunkter skal frem. Hele mennesket Knut Hamsun vil bli belyst." (*Aftenposten Morgen*, 14.09.07). Jeg mener det er riktig å ha et perspektiv på 360 grader for jubileet i 2009. Vi må inkludere kunst, politikk, vitenskap, Hamsun som menneske – og fremfor alt oss selv.

Elke Kriehn

Redaktør Hamsun-Nytt

Kompetansesenter v/ Knut Hamsun vgs/Joarkkaskåvllå

TITTEL

Hamsunplass i Oslo?

Hamsun-Selskapet og Gyldendal Forlag ønsker å kalle opp "plata" ved Oslo Sentralstasjon etter Knut Hamsun. Leder av Hamsun-Selskapets lokallag i Oslo, Christian Schlüter, prosjektleder av Hamsunsenteret Nina Frang Høyum, Hamsun-biograf Lars Frode Larsen og Gyldendalforlegger Geir Mørk har sammen signert et brev til Oslo kommune.

Vil ha Hamsunplass og skrev brev sammen med Nina Frang Høyum og Hamsunforsker Lars Frode Larsen: Christian Schlüter, leder av Hamsun-Selskapets lokallavdeling i Oslo

De mener at Hamsun bør hedres med en plass i Oslo. Flere politikere fra SV, Venstre og KRF i Oslo har gitt sin støtte til forslaget skjønt ikke alle vil uttale seg om hvor plassen bør ligge. Også skuespiller Sven Nordin og forfatterne Vigdis Hjorth og Jan Kjærstad har uttalt seg positivt til forlaget, mens Kåre Willoch og Ebba Haslund er imot det. Haslund mener, det er bedre å kalle opp en

plass etter Hamsuns romaner, f. eks. "Benoni og Rosa Plass", noe som Ingar Sletten Kolloen synes er "en avsporing".

Den 17.10.07 skriver Hans Fredrik Dahl i *Dagbladet*: "Alle er klar over at Knut Hamsuns Plass må komme. Det er bare et tidsspørsmål før den store dikter får sitt navn på hovedstadens kart når så mange små og ubetydelige for lengst er plassert i gatenavnenes æresrekke. (...) Hamsun utgis, leses, debatteres og biografes på ny og på ny. Han er til stede som ingen andre av klassikerne i Norge – det måtte da være Ibsen. (...) I virkeligheten har det offentlige Norge alt stemt over saken. Hamsun er for sin diktning tatt tilbake av folket."

Psykologspesialist Christian Schlüter, styremedlem i Hamsun-Selskapet, mener at det er på tide at det norske samfunnet begynner med en bearbeidelse av den splittelsen som preger Hamsun-debatten. "I Norges forhold til Knut Hamsun viser splittelsen seg ved at en stadig har forsøkt å skille forfatteren fra mannen, som om dette var mulig," skriver han i *Dagbladet* (21.10.07). Det psykologiske begrepet splittelse beskriver en reaksjon som kan oppstå "når noe blir følelsesmessig så ubehagelig, at det truer vårt selvbilde eller likevekt, slik at det må deles opp i deler som ikke har noe med hverandre å gjøre. En slik løsning kan være besnærende nok, for å unngå ubehaget, men prisen er høy. Problemer blir ikke løst, bare

utsatt." Schlüter mener at "i stedet for å stille spørsmålet om hvorfor Knut Hamsun kunne gjøre noe slikt, bør en kanskje snu spørsmålet og spørre seg om hva som holder eget hat, hevnløst og uforsonlighet i live."

JUBILEUM 2009

Bildet ble tatt i Nasjonalbiblioteket den 13.09.07 da jubileet ble presentert for pressen. Fra v.: Bård Hanem, kultursjef i Lom kommune, stand-in for ordfører Simen Bjørgen, videre direktør Marit Vestlie, Nasjonalbiblioteket, ordfører Jan F. Sandnes, Hamarøy, nasjonalbibliotekar Vigdis Moe Skarstein, ordfører Svein Harberg, Grimstad kommune, Ola Veigaard fra Hamsun-Selskapet og ytterst t.h. prosjektleder Knut Listerud, Nasjonalbiblioteket.

På en spesiell nettside kommer Nasjonalbiblioteket til å legge ut oppdatert informasjon om arbeidet med Hamsun-året 2009 samt opprette en arrangementskalender (www.nb.no/hamsun). Etter hvert skal det også opprettes et eget nettsted for Hamsun-året 2009 som vil ta over disse sidenes funksjon.

Kultur- og kirke departementet ønsker at 150-års jubileet for Knut Hamsuns fødsel skal markeres på en måte som er verdig Hamsuns nasjon-

ale og internasjonale anerkjennelse som forfatter, og har gitt Nasjonalbiblioteket ansvaret for den offisielle markeringen. I september 2007 ble pressen informert om planleggingen. Da hadde det allerede kommet spørsmål fra Riga, St. Petersburg og New York om hvordan Norge vil markere Hamsunåret.

Det legges opp til at både lokalsamfunn og relevante fagmiljøer selv skal bidra til at Hamsun-jubileet blir feiret. Til å utforme en nasjonal satsing har Nasjonalbiblioteket i samråd med Hamsun-kommunene Hamarøy, Grimstad og Lom opprettet et prosjektforum (Hamsun 2009) som i tillegg til representanter fra de respektive kommuner består av en representant oppnevnt av Hamsun-Selskapet, en representant med erfaring fra tidligere forfattermarkeringer og en representant fra forskningsmiljøene. Hovedfokuset vil være på Hamsuns litterære produksjoner og hans posisjon som forfatter og samfunnsfaktor.

Markeringene knyttes hver for seg temamessig opp mot en av Hamsuns romaner. Tidsplan for de 4 nasjonale markeringene er:

- **Oslo:** februar (Sult)
- **Hamarøy:** august (Landstrykere)
- **Lom:** august (Markens Grøde)
- **Grimstad:** september (På gjengrodde stier)

Verken Nasjonalbiblioteket eller Hamsun 2009 er bevilgningsinstans. Prosjekter utenom Hamsun 2009s eget initiativ må derfor søke midler på egen hånd. Kontakt: Prosjektleder Knut Listerud knut.listerud@nb.no/ tlf. 23 27 60 94 eller prosjektmedarbeider Marte-Kine Sandengen på marte-kine.sandengen@nb.no/ tlf. 23 27 60 60.

Jubileum i St. Petersburg: Nordland fylkeskommune vil ha en storstilt markering av Hamsun-jubileet 2009 i St. Petersburg. Invitasjonen ble overrakt Leningrads guvernør Valerij Serdjukov under feiringen av 20 år med samarbeid Nordland-Leningrad den 27.09.07.

TROMSØ

Vellykket Hamsun-konferanse ved Universitetet i Tromsø

I dagene 20.-21. september, i strålende høstvær, ble Den 4. internasjonale Hamsun-konferanse arrangert ved Universitetet i Tromsø (UiT). Det er fjerde gang UiT arrangerer en internasjonal Hamsun-konferanse, den første ble avholdt i 1995, den andre i 1999 og den tredje i 2003. Konferanse-foredragene er utgitt i artikkel-samlingene Hamsun i Tromsø I, II og III. Også årets konferanse vil bli dokumentert i bok-

Hamsun-Selskapets styreleder Even Arntzen er fornøyd med gjennomføringen av den 4. Internasjonale Hamsunkonferansen ved Universitetet i Tromsø.

form, med en utgivelse i Hamsun-Selskapets skriftserie en gang på nyåret 2008 (Hamsun i Tromsø IV).

Først ut på torsdagen var prosjektleder Knut Listerud fra Nasjonalbiblioteket, som informerte om planene for Hamsun-jubileet i 2009. Deretter fulgte Nils Magne Knutsen opp med foredraget *Knut Hamsun i en nordnorsk kontekst*.

Deretter gikk det slag i slag: Lars Frode Larsen (Gyldendal) informerte om Nye Hamsuns samlede, som totalt skal inneholde 27 bind. Nina F. Høyum (Hamsunsenteret) reflekterte rundt de mange utfordringer som er knyttet til det å skulle formidle Hamsuns liv og forfatterskap, Tomas Fechner-Smarsly fra Universitetet i Krakow holdt et innsiktsfullt og morsomt foredrag med tittelen *Sko: Verk. Om tøyets (u-)pålitelighet i Knut Hamsuns På gjengrodde stier og Heideggers Der Ursprung des Kunstwerks*.